

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ПОРІВНЯЛЬНІ КОНСТРУКЦІЇ У СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНІЙ СТРУКТУРІ СКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 2 (44)

УДК 811.161.2'373.7:81'367.335

DOI:10.24144/2663-6840/2020.2(44).304–308

Рошко С. Фразеологічні порівняльні конструкції у семантико-синтаксичній структурі складного речення; кількість бібліографічних джерел – 8; мова українська.

Анотація. У статті досліджено функціонально-семантичне навантаження фразеологічних порівняльних конструкцій як компонентів складних речень у семантико-синтаксичній структурі складного речення на матеріалі художніх творів українських письменників. Тема наукової статті є актуальною, оскільки вперше в українському мовознавстві здійснено аналіз фразеологічних порівняльних конструкцій як компонентів складних речень насамперед за типами зв'язку та за семантичним призначенням підрядної частини щодо головної.

У науковій статті використано методи аналізу, системного підходу та структурно-функціональний метод при дослідженні фразеологічних порівняльних конструкцій у семантико-синтаксичній структурі складного речення

У результаті проведеного дослідження встановлено, що як компоненти складнопідрядних речень порівняння-фразеологізми наповнюють підрядну частину порівняльною семантикою і за своєю семантико-синтаксичною структурою можуть бути співвідносними зі складнопідрядними реченнями як нерозчленованого, так і розчленованого типу. Найбільш поширеними є складнопідрядні речення нерозчленованого типу якісно-означальні та кількісно-означальні, а також складнопідрядні речення розчленованого типу зі значенням способу дії та зі значенням зумовленості причини. Проте найвиразнішою групою порівнянь-фразеологізмів за своїм функціонально-семантичним навантаженням є складні порівняльні конструкції – прислів'я, співвідносні в структурно-синтаксичному відношенні з різними типами складнопідрядних речень, у яких і головна, і залежна частини становлять єдине, нерозкладне структурне і смислове ціле. Засобами зв'язку у складнопідрядних порівняльних реченнях є порівняльні сполучники **як, мов, немов, наче, ніби** і под. у підрядній частині речення та, нерідко, співвідносно-вказівні слова **так, такий (-а, -е, -і)** у головній частині, які безсумнівно вказують на те, що фразеологізм є саме підрядною частиною складнопідрядного речення, а не порівняльним зворотом – членом простого речення.

При семантико-синтаксичному аналізі складнопідрядних речень різних типів завжди слід враховувати не тільки структуру підрядної частини, але й синтаксичні взаємовідношення між окремими її структурними компонентами та функціонально-семантичний аспект цієї частини. Якщо виявиться, що підрядна частина не членується у логіко-смиловому відношенні, тобто становить собою нерозкладну смислову єдність, то аналіз такої частини за членами речення здійснювати неправомірно.

Ключові слова: фразеологічна порівняльна конструкція, порівняння-фразеологізми, суб'єкт порівняння, об'єкт порівняння, порівняльні сполучники, підрядне порівняльне речення.

Постановка проблеми. Серед різноманітних виражальних засобів пізнання навколишнього світу чільне місце займає фразеологічне порівняння, яке полягає у виявленні й окресленні зовнішніх і внутрішніх зв'язків між предметами на основі наявності в них спільних рис, ознак і властивостей. «Фразеологічний фонд мови – ось те живе і невичерпне джерело, яке забезпечує збагачення літературної мови новими виражальними засобами. Вплив цього джерела надає мові яскравих рис національного характеру, неповторного колориту» [Тодор 1994, с. 64]. Порівняння-фразеологізми за своїм значенням виражають одне поняття, становлять неподільне ціле, тому близькі до лексичної одиниці, але одночасно є і граматичними одиницями, оскільки виступають у якійсь функції у реченні і є його членами, або ж компонентами складних речень. Та й за структурою вони відрізняються від власне лексем, тому що є складнішими утвореннями за своєю будовою.

У семантико-синтаксичній структурі складного речення фразеологічні порівняльні конструкції становлять окрему групу в системі фразеологічних одиниць, яка характеризується не тільки семантичною злитістю

компонентів, але й специфічними мовними засобами вираження порівняльного змісту. Зважаючи на наші дослідження порівнянь-фразеологізмів у функції членів простого речення та як компонентів складнопідрядних у логіко-граматичній структурі речення [Рошко 2019], важливим і актуальним є питання дослідження різновидів фразеологічних порівнянь як компонентів складних речень у семантико-синтаксичній структурі складного речення.

Аналіз досліджень. Стіькі, нерозкладні, фразеологічні образні сполуки у функції об'єкта порівняння становлять специфічну структурно-семантичну групу порівняльних конструкцій у складних синтаксичних конструкціях. На цю специфіку звертають увагу, зокрема, А. Загнітко [Загнітко 2001, с. 381–382], І.К. Кучеренко [Кучеренко 1959, с. 36], В.Д. Ужченко та Л.Г. Авксентьев [Ужченко 1990, с. 42–43], Г.О. Козачук і Н.Т. Шкурятяна [Козачук 1993, с. 317], О.Г. Тодор [Тодор 1994, с. 64]. Однак комплексного, системного аналізу порівнянь-фразеологізмів як компонентів складних речень у семантико-синтаксичній структурі речення в українському мовознавстві поки що не здійснено.

Мета статті – проаналізувати функціонально-семантичне навантаження фразеологічних порівняльних конструкцій як компонентів складних речень у семантико-синтаксичній структурі складного речення.

Методи та методика дослідження. У науковій статті використано методи аналізу, системного підходу та структурно-функціональний метод при дослідженні фразеологічних порівняльних конструкцій у семантико-синтаксичній структурі складного речення за типами зв'язків та за призначенням підрядної частини щодо головної.

Виклад основного матеріалу. За нашими спостереженнями порівняльні конструкції із фразеологічними сполученнями у ролі об'єкта порівняння нерідко функціонують як відповідні підрядні частини складного речення, з урахуванням того факту, що порівняння-фразеологізми багатьма авторами вводяться в речення нерідко не в «натуральній», відшліфованій віками живорозмовною практикою формі, а «препаруються», «відредаговуються» і навіть створюються власні сполуки на базі загальноживаних живорозмовних чи за аналогією до них. Наприклад (у наведених прикладах порівняння-фразеологізми виступають об'єктом порівняння, а головна частина речення – суб'єктом порівняння): А їй [Катерині – Р.С.] якраз ніхто й не потрібен був, ті залищання їй, **як собаці п'ята нога**, Катерина ще соромилася всього... (В. Шкляр); – *Але чого я [Кочубей – Р.С.] отеє на ті візерунки, як теля на нові ворота, гляджу?* (Б. Лепкий);... він [Богдан Чорногор – Р.С.] мовчить, **наче води набрав у рот...** (П. Куліш); [*Хівря – Р.С.*] *Ходить так легенько, наче в ступі горох товче...* (І. Нечуй-Левицький); *Бурлаки впізнали той [жидівський – Р.С.] дух під багатою одежею, як вовки впізнають вовчий дух у вовчій шкурі* (І. Нечуй-Левицький); *Ноги шаруділи в болоті, немов шептали раки в мішку...* (М. Коцюбинський) й ін.

Як відомо, структурно-семантична класифікація складнопідрядних речень ґрунтується на широкому тлумаченні форми складнопідрядного речення. При диференціації підрядних частин враховуються: 1) характер співвідношення між головною і підрядними частинами; 2) до чого відноситься підрядна частина; 3) за допомогою яких формально-граматичних засобів приєднується підрядна частина [Загнітко 2001, с. 384–385]. Для більш детального аналізу особливостей семантичних співвідношень головної і підрядної частини речення необхідно врахувати: 1) специфіку стосунку підрядної частини до головної: до слова (словосполучення) чи до всієї головної частини стосується підрядна частина; 2) засіб поєднання головної та підрядної частини та 3) семантичні відношення між головною і підрядними частинами. За комплексом цих ознак розрізняють складнопідрядні речення розчленованого типу і складнопідрядні речення нерозчленованого типу. Для нерозчленованих складнопідрядних речень визначальною ознакою виступає віднесеність підрядної частини до одного слова або словосполучення головної частини. Розчленовані складнопідрядні

речення характеризуються віднесеністю змісту підрядної частини до всього змісту головної частини. Поряд із цією ознакою істотною також є наявність у складнопідрядних реченнях нерозчленованого типу співвідносних або опорних слів, що передбачають певне поширення головної частини підрядною відповідної семантики. Зв'язок у нерозчленованих реченнях характеризується передбачуваністю, а в розчленованих – непередбачуваністю [Загнітко 2001, с. 388–389]. Порівняння-фразеологізми – підрядні компоненти складних речень поєднуються з головними реченнями різноманітними порівняльними сполучниками, зокрема, **як, мов, немов, наче, ніби** і под. У головному реченні можуть бути наявні співвідносно-вказівні слова **так, такий (-а, -е, -і)**, які безсумнівно вказують на те, що фразеологізм є саме підрядною частиною складнопідрядного речення, а не порівняльним зворотом – членом простого речення.

У сучасній українській літературній мові простежуються складнопідрядні речення з підрядною частиною, вираженою фразеологічною порівняльною конструкцією як нерозчленованого, так і розчленованого типу. Наприклад:

1) складнопідрядні речення нерозчленованого типу: ... *бо в неї той язик вертлявий, як телячий хвіст у Петрівку...* (В. Шкляр); – *Буває день довгий-предовгий і буває такий короткий, як батогом лягнув.* Сюди-туди – і вже ніч (В. Шкляр); – *Я що – схожа на П'ятицю? – спитала Маруся. – Бігме, як дві краплі води* (В.Шкляр); – *Я в Гаці, як у себе в кишені* (В. Шкляр); *На тому березі теж горіло два вогники, але на відстані вони були невеличкі, наче вовки світили очима* (В. Шкляр);

2) складнопідрядні речення розчленованого типу: – А я вчора лазив через огорожу, – **вискочив, як Пилип з конопель, Валерка** (В. Шкляр); – *Давай, чорнява, кажу, я тобі поворожу. Кращого ворожбитя тобі не знайти. То вони тікають, як чорт від ладану* (В. Шкляр); *вони [Муталіб і Ірина – Р.С.] напिताють собі квартиру та й заживуть, як у Бога за пазухою* (В. Шкляр); – *А так мушу крутитися, як муха в окропі*, і не заради себе: тільки за дублянку твоєї жіночки я заплатила стільки, що ти й за рік не заробиш (В. Шкляр); *Тепер мені так до обнімання, як грішнику до гарячої сковороди* (П. Куліш).

Відштовхуючись від врахування особливостей синтаксичного зв'язку між підрядними частинами, простежуючи закономірності вияву підрядного прислівного і детермінантного зв'язків у структурі складнопідрядного речення і з'ясовуючи особливості семантики підрядних частин, І.Р. Вихованець весь загал складнопідрядних речень поділяє на два типи: 1) складнопідрядні речення з детермінантними частинами і 2) складнопідрядні речення з прислівними підрядними частинами [Вихованець 1993, с. 336–339]. При цьому окремо розглядаються особливості складнопідрядних речень займенниково-співвідносного типу. У сучасній українській мові найтиповішими і найекспресивнішими складними порівняльними конструкціями є прислів'я, співвідносні в структурно-синтаксичному відношенні

з різними типами складнопідрядних речень, у яких і головна, і залежна частини становлять єдине, нерозкладне структурне і смислове ціле (фразеологізм у широкому розумінні цього терміна), причому головна частина звичайно має у своєму складі співвідносно-вказівне слово і є суб'єктом порівняння, а підрядна – об'єктом порівняння. У семантико-синтаксичній структурі речення такі складні фразеологічні порівняльні конструкції структурно найчастіше співвідносяться:

1) зі складнопідрядними реченнями субстанційної семантики, де корелятивна пара співвідносного слова і сполучного слова реалізує чітко окреслену суб'єктну, предметну семантику, наприклад: *Яке йшло, таке знайшло* (Нар. тв.); *Яке їхало, таке здибало* (Нар. тв.);

2) зі складнопідрядними реченнями атрибутивної (означальної) семантики, де корелятивна пара співвідносного слова і сполучного слова чітко репрезентують означальну семантику, наприклад: *Який батько, такий син* (Нар. тв.); *Яка матка, така й Катка* (Нар.тв.); *Яке коріння, таке й насіння* (Нар. тв.); *Яке зіллячко, таке й сім'ячко* (Нар. тв.);

3) зі складнопідрядними реченнями з підрядними детермінантними способом дії, які вказують на спосіб здійснення дії, окресленої у головній частині, наприклад: *Як собі постелиш, так і вистпшиш* (Нар. тв.); *Як прочистиш зерно, так і зійде воно* (Нар. тв.);

4) зі складнопідрядними реченнями з підрядними детермінантними відповідності, зміст яких передбачає зіставлення явищ в якісному або кількісному плані, наприклад: *У дівчини стільки ласки, як на тихім ставку ряски* (Нар. тв.); *У нього стільки грошей, як у жаби пір'я* (Нар. тв.); *Стільки має, як голодний за зубами* (Нар. тв.); *Такий багатий, як церковна миша* (Нар. тв.).

Проте в сучасній (новій) українській літературній мові найчастіше простежуються порівняльні конструкції, у яких тільки підрядна частина становить собою фразеологічну структуру, що і є об'єктом порівняння. Специфіка таких підрядних фразеологічних структур полягає в тому, що вони лише в формально-синтаксичному відношенні співвідносні з підрядною частиною складнопідрядного речення, однак спроба встановлення логіко-смислових взаємозв'язків, синтаксичних відношень між такими лексемами призводять до формалізму, а іноді навіть до абсурду: у смисловому відношенні така підрядна частина становить собою єдине нерозкладне ціле, а в функціонально-синтаксичному відношенні є еквівалентом підрядного речення. Наприклад: *Шавкун мовчав, як у рот йому води наливо* (П. Мирний); *Ат, живемо і маємося, як горох при дорозі...* (І. Котляревський); *Тепер мені так до обнімання, як грішнику до гарячої сковороди* (П. Куліш) і под.

Опора тільки на синтаксичний зв'язок та засоби його вираження, семантику опорних слів не може бути достатнім критерієм різновидів підрядних частин, виражених фразеологічними порівняльними конструкціями, і створення цілісної класифікації

складнопідрядних речень. Непоодинокими постають спроби при створенні семантико-синтаксичної класифікації складнопідрядних речень спиратися на весь комплекс ознак складнопідрядних речень, враховуючи: 1) особливості сполучувального елемента (сполучник чи сполучне слово); 2) відношення підрядної частини до головної (до всього змісту головної частини стосується підрядна частина чи до одного слова (словосполучення)); 3) смислово взаємодію головної і підрядної частини. Інколи при цьому враховують також особливості морфологічного вираження опорного слова в головній частині, позицію підрядної частини щодо головної та ін. Наявність співвідносних слів, або антецедентів (від лат. *antecedens* – попередній, поняття увів Л. Теньєр), у головній частині накладає особливий статус на функціональний вияв підрядної частини. Так, наприклад, використання в ролі антецедента означального, заперечного, неозначеного займенника надає усьому реченню узагальненої семантики: *Яка робота, така й нагорода* (Нар. тв.) [Загнітко 2001, с. 395]. При цьому з-поміж складнопідрядних речень розчленованого типу І.І. Слинко, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська складнопідрядні речення з підрядними порівняльними виділяють в окрему групу) [Слинко 1994, с. 76–581].

За нашими спостереженнями, у сучасній українській мові серед складнопідрядних речень, підрядна частина яких виражена фразеологічною порівняльною конструкцією, можна виокремити:

1) складнопідрядні речення нерозчленованого типу якісно-означальні, в яких співвідносним словом у головній частині виступає займенник **такий** (**-а, -е, -і**) – він і постає носієм якісної і означальної семантики, наприклад: *Но сей служивий таку веремію підняв, як чорт в лотоках* (І. Котляревський); *Та вже ж і синок у Василя Семеновича, – сказано: якби такий розум – батько, як дві каплі води* (П. Мирний); *Таку мені долю Бог дав, ніби курям на сміх* (Б. Лепкий);

2) складнопідрядні речення нерозчленованого типу якісно-кількісні, або кількісно-означальні зі значенням міри й ступеня (у яких може бути наявний у головній частині корелянт **такий, стільки**), наприклад: *Такий я [Мазепа – Р.С.] щасливий, як віл під обухом...* (Б. Лепкий); *...У нас стільки всякого хліба, як води в морі...* (І. Карпенко-Карий); *Пече мене... отут пече... мов хто жару насипав...* (П. Мирний); *Е, тільки того зарібку, як кіт наплакав* (І. Франко); *Дівчата вже дивувалися, що вона стала такою домосідкою...сидить собі нишком, як миша під віником* (В. Шкляр);

3) складнопідрядні речення розчленованого типу зі значенням способу дії, у яких корелянт **так**, що знаходиться у головній частині, розташовується перед дієсловами, наприклад: *Циганчата кричати не своїм голосом, мов з них чорт лика дере* (Г. Квітка-Основ'яненко); *– З ким? – закричала генеральша, мов хто ножем шпигонує її* (П. Мирний); *Чіпка викрутився цілий місяць, як муха в окропі...* (П. Мирний); *Він так воює, як зуби рве і мерців поре...* (Б. Лепкий); *...Лесиха вміла з'їдати чужу душу, як*

іржа залізо (І. Франко); *Однак новина впала, як зрім з ясного неба* (М. Коцюбинський); *...а він на ту її мову дивиться, як баран на нові ворота, ніби не второпає, до чого вона веде...* (В. Шкляр); *...вона [Клавдія Іванівна – Р.С.] вже не морщилася, а говорила так, як медом мазала* (В. Шкляр);

4) складнопідрядні речення розчленованого типу зі значенням зумовленості причини, наприклад: *Петро п'є, гуляє, ... головою трясє, хвилини спокійно не всидить, ніби чорт у нього вселився...* (Б. Лепкий); *Цар глянув і нахмурих брови; нараз, ніби ним трясця затрясла, заперечив рукою: не треба!* (Б. Лепкий).

Висновки. Фразеологічні порівняльні конструкції у ролі об'єкта порівняння нерідко функціонують як відповідні підрядні частини складного речення. У семантико-синтаксичній структурі речення аналіз таких конструкцій доцільно здійснювати за специфікою стосунку підрядної частини до головної, засобу поєднання головної та підрядної частини та семантичних відношень головної і підрядної частини. Найвиразнішою групою за своїм функціонально-семантичним навантаженням є складні порівняльні конструкції – прислів'я, співвідносні в структурно-синтаксичному відношенні з різними типами складнопідрядних речень, у яких і

головна і залежна частини становлять єдине, нерозкладне структурне і смислове ціле. Як компоненти складнопідрядних речень порівняння-фразеологізми наповнюють підрядну частину порівняльною семантикою і за своєю семантико-синтаксичною структурою можуть бути співвідносними зі складнопідрядними реченнями як нерозчленованого, так і розчленованого типу. Найбільш поширеними є складнопідрядні речення нерозчленованого типу якісно-означальні та кількісно-означальні, а також складнопідрядні речення розчленованого типу зі значенням способу дії та зі значенням зумовленості причини. При семантико-синтаксичному аналізі складнопідрядних речень різних типів завжди слід враховувати не тільки структуру підрядної частини, але й синтаксичні взаємовідношення між окремими її структурними компонентами та функціонально-семантичний аспект цієї частини. Якщо виявиться, що підрядна частина не членується у логіко-смислового відношенні, тобто становить собою нерозкладну смислову єдність, то аналіз такої частини за членами речення здійснювати неправомірно.

Перспективу дальших наукових розробок вбачаємо у дослідженні функційно-когнітивного аспекту фразеологічних порівняльних конструкцій у сучасній українській літературній мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. Київ: Либідь, 1993. 368 с.
2. Загнітко А.П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис: Монографія. Донецьк: ДонНУ, 2001. 662 с.
3. Козачук Г.О., Шкурятяна Н.Т. Практичний курс української мови: навч. посібник. Київ: Вища школа, 1993. 367 с.
4. Кучеренко І.К. Порівняльні конструкції мови в світлі граматики. Київ: Вид-во КДУ ім. Т.Г. Шевченка, 1959. 107 с.
5. Рошко С. Функціонально-семантичне навантаження порівнянь-фразеологізмів у граматичній структурі речення. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. Ужгород: ПП Данило С.І., 2019. Вип. 2 (42). С. 91–95.
6. Слинко І.І., Гуїванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. Київ: Вища школа, 1994. 670 с.
7. Тодор О.Г. Порівняльні фрази у психолінгвістичному сприйнятті. *Мовознавство*. 1994. №2–3. С.64–69.
8. Ужченко В.Д., Авксентьев Л.Г. Українська фразеологія: навч. посібник. Харків: Основа, 1990. 167 с.

REFERENCES

1. Vykhovanets I.R. (1993) Hramatyka ukrainskoi movy. Syntaksys [Grammar of the Ukrainian language. Syntax]. Kyiv: Lybid. 368 s. [in Ukrainian].
2. Zahnitko A.P. (2001) Teoretychna hramatyka ukrainskoi movy: Syntaksys [Theoretical Grammar of the Ukrainian Language: Syntax]. Donetsk: DonNU. 662 s. [in Ukrainian].
3. Kozachuk H.O., Shkuratiana N.T. (1993) Praktychnyi kurs ukrainskoi movy [Practical Course in Ukrainian]. Kyiv: Vyshha shkola. 367 s. [in Ukrainian].
4. Kucherenko I.K. (1959) Porivnialni konstrukcii movy v svitli hramatyky [Comparative Constructions of Language in the Light of Grammar]. Kyiv: Vyd-vo KDU im. T.H. Shevchenka. 107 s. [in Ukrainian].
5. Roshko S. (2019) Funktsionalno-semantychne navantazhennia porivnian-frazeolohizmiv u hramatychnii strukturi rechennia [Functional-semantic loading of comparisons-phraseological units in the grammatical structure of a sentence]. Proceedings of the *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seria: Filolohiia*. Uzhhorod: PP Danylo S.I. Vyp. 2 (42). S. 91–95 [in Ukrainian].
6. Slynko I.I., Huivaniuk N.V., Kobylianska M.F. (1994) Syntaksys suchasnoi ukrainskoi movy. Problemmi pytannia [Syntax of the modern Ukrainian language. Problematic issues]. Kyiv: Vyshcha shkola. 670 s. [in Ukrainian].
7. Todor O.H. (1994) Porivnialni frazemy u psykholingvistychnomu spryiniatti [Comparative Phrases in Psycholinguistic Perception]. *Movoznavstvo*, № 2–3. S 64–69 [in Ukrainian].

8. Uzhchenko V.D., Avksentiev L.H. (1990) *Ukrainska frazeolohiia* [Ukrainian Phraseology]. Kharkiv: Osnova. 167 s. [in Ukrainian].

PHRASEOLOGICAL COMPARATIVE STRUCTURES IN THE SEMANTIC AND SYNTACTIC STRUCTURE OF A COMPLEX SENTENCE

Abstract. The paper touches upon the functional-semantic loading of phraseological comparative constructions as the components of complex sentences in the semantic-syntactic structure of a complex sentence on the material of belles-lettres texts of Ukrainian writers. The topic of the scientific article is relevant, because the analysis of phraseological comparative constructions being the components of complex sentences taking into consideration the types of connection and the semantic purpose of the subordinate clause in relation to the principal one has been carried out for the first time in Ukrainian linguistics.

The methods of analysis, systematic approach and structural-functional method has been used in the study as well as the description of phraseological comparative constructions in the semantic-syntactic structure of a complex sentence.

As a result of the research it has been fixed that being the components of compound sentences comparison-phraseologisms fill the subordinate part with comparative semantics and on the semantic-syntactic structure may correlate with the compound sentences of both unsegmented, and segmented types. The most common are complex sentences of unsegmented type, and namely qualitative-defining and quantitative-defining, as well as complex sentences of the articulated type with the meaning of the mode of action and that of the conditionality of the cause.

However, the most numerous and diversive group of comparisons-phraseologisms according to their functional and semantic loading is represented by complex comparative constructions - proverbs, correlated in their structural and syntactic terms with different types of complex sentences, in which both the main and dependent parts represent a single, indecomposable, structural and semantic whole.

Among the connectors in complex comparative sentences such comparative conjunctions as *як, мов, немов, наче, ніби* have been used in the subordinate part of the sentence and relative-indicative words such as: *так, такий (-а, -е, -і)* in the principal part of the sentence. It undoubtedly indicate that the phraseology is the subordinate part of a complex sentence, and not a comparative construction - the member of a simple sentence.

In the semantic-syntactic analysis of complex sentences of different types not only the structure of the subordinate part, but also the syntactic relationship between its individual structural components and the functional-semantic aspect of this part should always be taken into account. If it turns out that the subjunctive part is not articulated in a logical-semantic relation, i.e. it is an indecomposable semantic unity, then the analysis of such a part by members of the sentence is illegal.

Keywords: phraseological comparative construction, comparison-phraseology, subject of comparison, object of comparison, comparative conjunctions, subordinate comparative sentence.

© Рoшко С., 2020 р.

Світлана Рошко – кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Ужгородський національний університет, Ужгород, Україна; <https://orcid.org/0000-0002-7065-0784>

Svitlana Roshko – Candidate of Philology, Associate Professor of the International Economic Relations Department, Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine; <https://orcid.org/0000-0002-7065-0784>